

Za redakcją odpowiedzialny
Stanisław Bronikowski w Poznaniu.

Administracja, Ekspedycja i Biuro Redakcji przy
Wilhelmskiej plac pod Nr. 15.

Dziennik Poznański
wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i dni
poświętych.

Cena ogłoszeń (inzeratów):
od wiersza drobnego 15 fen. — Reklamę od wiersza
drobnego 30 fen. (incl. tłumaczenia).

Listy
do Redakcji, Administracji i Ekspedycji winny być
frankowane.

DZIENNIK POZNAŃSKI

Przedpłata kwartalna

wynosi w Poznaniu 7 marek 50 fen., w Państwie nie-
mieckim 1 w Austrii 9 marek 15 fen., w Belgii, Wło-
zech, Szwajcarii, Serbii, Ameryce, w Danii, Francji,
Anglii i Szwecji 12 marek.

Przedpłata i ogłoszenia

przyjmują się w Ekspedycji; przedpłata przyjmują
w monarchii pruskiej oraz w państwach do związku
pocztowego niemiecko-austriackiego należących urzędy
pocztowe. W innych krajach zaś tylko nasze agentury
za których pośrednictwem (zobacz niżej) można także
przesyłać ogłoszenia do Eksp. Dziennika Pozn.

Rękopisma

nadawane Redakcji nie zwracają się i niezerowane będą.

Agencje Dziennika Poznańskiego:

W Paryżu Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16, pułkownik Raczkowski. Rue de Faubourg Poissonnière 33. — Ogłoszenia dla Dziennika przyjmuje w Paryżu wyłącznie p. Adam, Carrefour de la Croix Rouge 2. — W Hamburgu, Frankfurt nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wiedniu i Bazylei: Haasenstein & Vogler. — W Berlinie Rudolf Mosse, Jerusalemstrasse 48. A. Retemeyer, Internationale Annoncen-Expedition. „Invalidendank“ Behrenstrasse 24 i Central-Annoucen-Bureau der Deutschen Zeitungen, Mohrenstrasse 45. — W Bremie E. Schlotte. — W Frankfurt nad Menem Daube & Comp. — W Wrocławiu Daube, Haasenstein & Vogler i Mosse. — W Pleszewie: L. Zboralski.

Czas odnowić przedpłatę!

Warunki przedpłaty pozostają te same co
w ubiegłym kwartale.

POZNAŃ, 21 marca.

Zewsząd nadchodzą dzisiaj pokojowe wiadomości. Nasamprzód otwartym został w Carogrodzie w dniu 19 bm. parlament mówiący, w której sultan tyle przyrzeka reform i tyle zapowiada projektów, że gdyby tylko część ich została zaprowadzona, już to samo przyczyniłoby się nie mało do uspokojenia umysłów, słusnie zaniepokojonych, ile razy na widowni politycznej ukazuje się kwestya wschodnia. Dalej donoszą telegramy, że Czarnogóra, skłonna do ustępstw, nie obstaje już przy żądaniu, ażeby jej odstąpiono Spizę, domagając się natomiast obwodu Niksiczu. Następnie zamieszcza Polit. Corresp. wiadomość z Białogrodu, wedle której związane znowu zostały stósunki dyplomatyczne między Portą a Serbią. W dniu bowiem wczorajszym przyjmowanym był wysłannik Porty Pertew effendi przez księcia Milana i wręczył mu ferman turecki. Wreszcie zapewniają korespondencje londyńskie, że porozumienie w sprawie protokołu nastąpi niebawem i że protokół w bieżących już dniach będzie zredagowanym. Z wszystkich tych wiadomości najważniejszą i najwięcej wpływającą na prąd pokojowy, tak widoczny teraz w prasie europejskiej, jest doniesienie, że protokół wkrótce będzie podpisany przez gabinet angielski. Mniej natomiast wagi przywiązuje należy do otwarcia parlamentu, mowy tronowej i tych wszystkich zapowiedzi, jakimi się odznaczają tego rodzaju mowy. Czy Porta zdoła przeprowadzić przyrzeczone reformy, które tak przeważnie dotykają politycznego, socjalnego i religijnego życia ludu? Nie jestże zresztą ogłoszenie konstytucji tureckiej tym zwykłym manewrem, jakiego używała zawsze Porta, ile razy żądano od niej naprawy stósunków? To też opinia nie ludzi się, że jeśli coś zażegnania grożącego od tak dawna burze, to z pewnością nie konstytucja turecka, do której nikt nie ma wiary, ale porozumienie się między Rosją a Anglią, które jak już podnieśliśmy wyżej, ma być bardzo blizkie. Mamy tu na myśli zredagowanie zbiorowego protokołu. Protokół ten, jak z poważnej donoszą strony, po przytoczeniu postanowień konferencji carogrodzkiej, brzmi mniej więcej tak: Mocarstwa podpisane na niniejszym protokole oświadczają, że zastrzegają sobie prawo ułożenia sposobu dalszej akcji, do której czują się zobowiązane, gdyby Porta nie spełniła zobowiązań spadających na nią przez przyjęcie reform i ulepszeń objętych dzisiejszym protokołem końcowym. Wątpliwości Anglii głównie się mają zwracać przeciw temu późniejszemu ułożeniu sposobu akcji, dla tego żąda Anglia objaśnień. Ze swej strony odmawia gabinet angielski nasamprzód zawarcia układu, któryby mógł dawać prawo do mierzania się siłą zbrojną w sprawy wewnętrzne Turcji a dalej nie przyznaje żadnemu mocarstwu prawa zbrojnego pośrednictwa między Portą a jej poddanyymi chrześcijańskimi. Skoro tylko nastąpi zgoda co do tych punktów, protokół natychmiast ma być podpisany przez Anglię. Jedyną trudność stanowiłaby kwestya demobilizacji. Anglia chce, by demobilizacja zapewniona była przed podpisaniem protokołu, Rosja zaś demobilizację robi przed odwołaniem podpisu. — Tak piszą dzienniki berlińskie, odmienne natomiast wiadomości zamieszcza o tym przyszłym protokole Köln. Ztg. Według tego dziennika zaznaczy protokół na samym początku jednomyślność mocarstw; wymienią następnie wszystkie reformy, które mocarstwa uważają za konieczne, a wreszcie zawierają będzie oświadczenie, że mocarstwa obradować będą nad dalszymi środkami, jeżeli Porta odrzuci proponowane reformy. — Która z tych dwóch wersji prawdziwsza, niepodobna rozstrzygnąć, ale mniej, że znowu co innego wyczytujemy w dziennikach angielskich. Jak pisał Morning Post, Rosja przystąpi do rozbrojenia armii, skoro nie tylko protokół będzie podpisany, ale Porta zawrze pokój z Czarnogorą i pierwsza rozpocznie demobilizację.

Komedyanci życia.

POWIEŚĆ WĘGERSKA

M. Jókaja.

Namocy autoryzacji jenerałnej

przełożył

G. J.....

TOM II.

(Ciąg dalszy. Zobacz nr. 294, 296, 297, 298, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 23, 25, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 45, 55, 56, 57, 64 i 65.)

Upoważniono go mówić prawdę w imię Boże, jeżeli już bez prawdy obyć się nie może. Mówił tedy: — By zacząć a b o v o, winienem nasamprzód powiedzieć, że okręg etelwarski w wyborach dotychczasowych okazał się zawsze złym okręgiem; zawsześmy tam przepadał z naszym kandydatem, choć nie pomijaliśmy niczego, by wyzyskać wszystkie korzystne okoli-

Na ten wniosek zaś bodaj się zgodzi Turcy — nadmienia Standard, a przecież żadnego znaczenia nie będzie miał protokół, prędzej nie uspokoją się umysły, dopóki nie rozbroją się tak Rosja jak Turcy.

Wiadomości urzędowe.

Rzecznik i notaryusz Villnow w Oleśnie w G. Szląsku mianowany został rzecznikiem przy sądzie apelacyjnym w Bydgoszczy i notaryuszem w jego departamencie.

Korespondencja Dziennika Poznańskiego.

Lwów, 18 marca.

(Proces rosyjskich Nihilistów.)

(T) Nie Polska, nie Turcy, nie Europa, zabije carat, lecz rewolucja, lecz Rosyanie sami zabijają go. Niebezpieczeństwo, jakie grozi caratowi wzmaga się ciągle. Straszny nihilizm szerzy się i podkłada miny pod rząd i podwaliny, na których się opiera. Uwzięcia, procesa i wyroki, o których z samych pism rosyjskich dowiadujemy się, to fakta, którym nikt zaprzeczyć nie może, a zachowanie się więźniów w obec sądu, zeznania ich i determinacja z jaką występują, świadczą jak niebezpiecznym, jak potężnym jest ten wróg, który wypowiada wojnę caratowi i całemu dzisiejszemu „porządkowi“ społecznemu w Rosji. Proces „waletów czerwonych“ i procesa Nihilistów, to zbyt wymowne świadectwa rozkładu. U góry zepsucie doprowadzone do punktu kulminacyjnego. Książęta, hrabiowie, generałowie, wielkie damy, wysocy dygnitarze, wszystko to, jak świadczy proces „czerwonych waletów“, szajka lotrów do wszelkiej zbrodni zdolnych. U dołu rewolucja! Studenci, studentki, szwaczki, rzemieślnicy a po części i lud wiejski, wszystko to pracuje nad wielką rewolucją, dążącą do zburzenia tego wszystkiego co jest, bo wszystko jest złe. Co ma zająć miejsce tego, co ma runąć, nikt nie wie. Nihilści dodatniego programu nie mają. Chcą wszystko zburzyć, wyrzucić i spalić. Kto inny niech stawia, niech buduje. Après nous le deluge, mogą także zawołać, i tąd się też różnią od socjalistów niemieckich, że nie chcą nic budować. Okropne musi być położenie narodu, w którym takie jak nihilistów doktryny przyjmują się, i tak niezliczone mnóstwo mają zwolenników, a to w najlepszej jeszcze i najszlachetniejszej części narodu. Bardzo chorem jest społeczeństwo, które z siebie wydaje nihilistów! Na wielki w Rosji zanosi się przewrót i prawdę podobno powiedział jeden z naszych poetów, chcąc dosadnie charakter tej w powietrzu wiszącej rewolucji określić, że we Francji wystarczała gilotyna poruszana siłą rak ludzkich, w Rosji będzie potrzebna użyć maszyny parowej!

Obecnie i we Lwowie mamy proces nihilistów. Rozprawa trwa już trzy dni, a dopiero we wtorek ma być wyrok wydany. Donosiłem swego czasu, że w pierwszych dniach stycznia r. b. uwieźli tutejsze władze austriackie na rekwiżycję rosyjskiej ambasady w Wiedniu, kilku młodych ludzi, poszlakownych o przemycanie pism rewolucyjnych do Rosji. Otóż obecnie stoją oni przed sądem kryminalnym. Więźniów jest czterech, a to:

P. Aleksander Kurtyjew, lat 25, prawosławny, rodem z Odessy, ukończył 4 klasy gimnazjalne, piastował potem urząd pisarza gminnego w gubernii chersońskiej w Aleksandrii, następnie przeniósł się do Galicji i w czasach ostatnich był biletorem w ruskim teatrze koczującym. Twarz blade, włosy krótko strzyżone, rysy nieregularne, oczy zapadłe, wyraz twarzy niemiły, stopień wykształcenia bardzo niski.

P. Sergij Jastrzębski, lat 21, prawosławny, syn urzędnika rosyjskiego obecnie żyjącego na emeryturze, w roku przeszłym uczęszczał na fakultet medyczny w uniwersytecie charkowskim, ścigany jednak przez rząd rosyjski za udział w agitacjach socjalistycznych, uciekł do Szwajcarii jako „Berezniów“. Ztamtąd został, jak utrzymuje akt oskarżenia wysłany przez byłego profesora Drogomanowa, mieszkającego w Genewie do Galicji z rekomendacją do akademika tutejszego Pawlika. Do

Lwowa przybył z fałszywym paszportem jako „Jan Jacek“. Oskarżony jest żonaty, pełnej twarzy, długich jasnych włosów, żywych jasnych oczów, w ubraniu zaniebanym.

P. Michał Pawlik, lat 23, syn włościanina z Kossowa w Galicji, miłej powierzchowności, z religii unita.

Czwarty wreszcie p. Aleks. Czerepakin, lat 25, z gubernii połtańskiej prawosławny, ukończywszy w Kijowie fakultet medyczny, wyjechał do Szwajcarii, dokąd dla kuracji jego matka, wdowa po sędzi pokoju, posiadająca majątek ziemski około 600 dziesiątn, z siostrą jego udała się. Czerepakin przybył do Galicji pod nazwiskiem Doroszenki. Powierzliwość sympatyczna, ubrany najładniej i najstaranniej.

Sala sądowa przepelniona. Najwięcej młodzieży ruskiej, tak zwanych Ukraińców.

Obżalowani z wyjątkiem Pawlika odpowiadają na stawione sobie pytania po rosyjsku. Jako tłumacz jest czynnym p. S. Wasilewski.

C. k. prokuratura, w której imieniu występuje p. Zborowski, po wniesieniu aktu oskarżenia żąda, aby ze względu na treść aktów i korespondencji mających się odbyć, odbyć rozprawę przy drzwiach zamkniętych.

Obrońca pod sądnych dr. Jackowski sprzeciwia się, wykazując, że tajemniczość własnie więcej szkodzi porządkowi i spokojowi niż jawność i usiłuje zmniejszyć znaczenie całej rozprawy i całego procesu.

Trybunał złożony z trzech radców sądu karnego, rozprawa nie odbywa się w obec sądu przysięgłych — zgadza się jednak po dłuższej naradzie na wniosek prokuratora i publiczność jest zmuszona opuścić salę, w której wolno tylko pozostać dwunastu osobom t. j. po trzech zaufanych, dla każdego z pod sądnych.

Główne momenta rozprawy całej podam w następnym liście wraz z wyrokami, tutaj nadmieniam tylko, że prokuratura oskarża pod sądnych także o agitację socjalno-rewolucyjną w samej Galicji, co podobno jest mylnie. Akt oskarżenia opiera się na korespondencjach Drogomanowa z Genewy i Roberta Dalego, wydawcy pisma „Wpiero“ z Londynu, znalezione podczas rewizji u pod sądnych, w których korespondencjach są zapytania: jakie jest usposobienie ludu w Galicji pod względem socjalno-rewolucyjnym, tudzież na odpowiedzi Czerepakina, przytrzymanej na pocztę, w której tenże donosi Drogomanowi, że w Galicji jest niemożliwą propaganda o którą chodzi. Czerepakin wyjechał w pierwszych dniach stycznia z Szwajcarii przez Monachium, Wiedeń, Peszt i Munkacz do Galicji i wiozł ze sobą według aktu oskarżenia dzieła Gogola, Czernyszewa, Hercena, Rylejewa i około 500 broszur pod tytułem: „Po woprosu małoruskiej literatury“ i „Pro bohatwo a bidnist.“ — Przy pod sądnych znalezione także rekomendacje Drogomanowa do różnych osób, przeważnie profesorów w Peszcie i Munkaczu tudzież do jakiegoś p. Baczyńskiego w Przemyślu i do Pawlika we Lwowie. Przy Jastrzębskim znalezione także korespondencje do Drogomanowa i od Dalego i Zawrowa z Londynu. Od pierwszego otrzymał pod sądny także 60 rubli, z Londynu zaś (już po uwieszeniu) przesyłkę broszur. Pod sądny korespondował z tąd z Petersburgiem i Charkowem. W liście do pod sądnych nadeszłych jak też w liście niejakiego ks. Faniackiewicza z zabranego kraju przy Czerepakinie znalezione, jest mowa o jakichś „kółkach“, o zbliżaniu się chwili, o wystąpieniu Pawlika do Kijowa, o książkach z Pragi“ itd. Najmniej zarzucić może akt oskarżenia Kurtyjewowi, który, zdaje się, najmniej w ogóle o czémkolwiek wie.

Prokuratura oskarża wszystkich czterech o należenie do tajnego, porządkowi społecznemu niebezpiecznego stowarzyszenia, o szerzenie jego zasad w Galicji, o przekroczenia paszportowe (z wyjątkiem p. Pawlika) meldunkowe itp.

Jutro w poniedziałek zakończenie rozprawy a wyrok zapewne dopiero we wtorek zostanie ogłoszony.

Carogrod, 16 marca.

(Groźne położenie w stolicy i państwie. — Aresztowania. — Parlament.)

3 Tyle już się chmur nagromadziło na horyzoncie wschodnim, że doprawdy jeśli ma z nich wypaść grom, to będzie takim, jakiego świat dawno nie słyszał. Najnowsza demonstracja, jaka tu miała miejsce w ponie-

środek nie ma w okręgu kandydata, alści z nieba spada kandydat skrajnej lewicy, niejaki Absalon Karakan.

— A!... mój współpracownik dawniejszy!

— Tak?... No — to winszuję panu... zrobisz z niego porządnego człowieka!... Mocny Boże, jak ten hulaj umie pozyskiwać sobie ludzi! Jak potrafi im tłumaczyć jasno świętą sprawę radykalizmu! Co ludowi naobiecuję — że aż włosy na głowie stawają!

— No, to trzeba kazać go aresztować jako podszuwacza, jako buntownika! — wtrącił znowu pan Kolompy.

— O tak, zasługuje na to, ale szelma tak szczwany, że na publicznym miejscu nie pisnie ani słówka, za które władze mogłyby wziąć pana brata za boże poszycie. Nie zwoluje zebrań, lecz jeździ od wsi do wsi, zbiera sobie po kilkunastu chłopów gdzie w stodole lub na podwórzu i wyklada im po swojemu tyle, ile tylko się zmieści w ich mózgownicach; potrafi zagrać ich, zapalić, tak że potem sami pojąją jego teorie i przyrzeczenia od ust do ust, i dotychczas pozyskał już około czterysta głosów, a nie ręczę, czy między niemi nie ma i naszych. Bo jego obietnice, któremi bardzo szczerze szafuje, są bardzo zrozumiałe i mocno przypominają artykuły wiary komunizmu.

— No, to trzeba lud oświecić.

— Ot wyjął mi słowo z ust. Rzeczywiście byłoby rzeczą pożądaną postawić na tym zagrożonym stanowisku człowieka, któryby słowem i czynem zdolny był pozyskać lud dla nas. I właśnie dla tego... jeżeli Wasze Ekscelencje pozwolą mi jeszcze powiedzieć cokolwiek

działek, stojąc w związku z groźną fetwą szeika-ul-islam, może dać pewien klucz do tych obaw. Na plakatach, które rozlepiono na pałacu sułtańskim, można było wyczytać te groźby; nie dość, że żądano wydalenia całego prawie ministerstwa obecnego, a głównie Edhema, Redifa i Damata paszów, ale grożono samemu sułtanowi w razie, jeśli powyższe się zatwierdził traktat, pozwalający na odstąpienie piędzi ziemi Czarnogórcom. Z trzech kategorii plakatów rozlepionych można było wyczytać pomiędzy wierszami: śmierć gjaunrom. Nie są to wcale pienne groźby; plakaty zostały przyklepione na tym samym pałacu, w którym nie tylko daje uroczyste audyencje sułtan, ale w którym będzie otwarcie parlamentu. Ma to swoje znaczenie, które da się streścić w tych wyrazach: Precz z parlamentem, jeśli ma być tylko zabawką dla Europy. Badając bliżej usposobienie mas muzułmańskich, widzi się przepaść, którą otwierają przed sobą. Jeśli o Rosji powiadać, że dla niej wojna stała się koniecznością, bo w przeciwnym razie będzie miała rewolucję wewnątrz, to o ileż słuszniej to samo da się powiedzieć o Turcji? Poruszono cały świat muzułmański, obudzono najstraszniejsze namiętności, bo fanatyzm, wywołano nieustające przesilenie ekonomiczne i zebrało w jedną masę półmilionową armią głodną i znoszącą przez dwa lata wszystkie niewygody pół roku. Czyż dyplomacya europejska myśli, że tę masę można będzie rozbroić bez żadnej kompensaty? Nie; w rewolucji, jaka czeka Turcyą, upadek dotychczasowego rządu będzie najmniejszym złem; potrzeba się obawiać rzezi, w której niejedyn chrześcijanin padnie ofiarą. Tu rachunek bardzo prosty: sfanatyzowanemu i uzbrojonnemu żołnierzowi wskazano największego wroga z gjaurów w Rosji; — zemsta na nim ludzą go tak długo; gdy mu każą powracać do domu bez nasycenia tej zemsty krwią na polu bitwy, rzuci się jak lawa zgłodniały na spokojnych gjaurów, u których widzi dość złotych lir, gjaurów porządnie ubranych, nasyconych i w wygodnych mieszkających domach. A wówczas interwencja Europy będzie zapóźną.

Aresztowano wprawdzie kilkadziesiąt osób, ale czyż to powstrzyma dalszą agitację; z tych kilkadziesiąt wyrosną rychło tysiace. Uczyniono wprawdzie ustępstwo gwoi żądań rewolucjonistów, bo zerwano rokowania z Czarnogórcami, ale czyż tym usponio namiętności ludowe? Bynajmniej. Wśród milionów tysiacy sołów przeciągnęło znowu przez ulice Carogrodu w milczeniu, a pochód ich wcale nie był religijnym. Upadek rządu i sułtana nie zdoła ich powstrzymać. Wobec tak ciężkich kłopotów rząd stracił głowę i odracza otwarcie parlamentu aż do poniedziałku i ogłasza w swym organie Dżewaibie, że przedłoży temuż parlamentowi dokumenta, usprawiedliwiające wydalenie Midhada. Jest to początek większych kłopotów. Z drugiej strony niemożność rozpoczęcia zaczepnej wojny a znowu konieczność uczynienia czegoś dla Europy do reszty go bałamuci. Donosiłem wam już o formacji korpusu przedniej straż — to podarunek dla muzułmanów; dziś publikują i roztrząsają projekt Bakera o urządzeniu żandarmeryi w myśl układów konferencyjnych — to prezent dla Europy. Jak z tej sprzeczności wyjdzie rząd obecny, bardzo niedaleka przyszłość pokaże.

Sprawa wschodnia.

Z Krakowa odbierają dzienniki wiedeńskie telegram z zawiadomieniem, że wedle najświeższych rozkazów wstrzymano wysyłki wojsk do Rosji południowej.

Wedle telegramu do Presse poczęły już rosyjskie okręty krążyć po Dniestrze. To samo źródło donosi, że w całej Besarabii, wzdłuż Prutu takie są bota i roztopy, że wojska nie mogą się formalnie ruszyć z miejsca. I tak w zeszły wtorek powołano na próbę nagle wojska konstytuujące w Odessie do broni. Podczas tego alarmu, wozy topiły się w błocie i nie mogły się ruszyć z miejsca nawet przy pomocy podwójnej zaprzęży. Do wydobycia jednego wozu potrzeba było 6 koni 40 żołnierzy.

W Odessie przedstawiła się w ubiegłym tygodniu deputacya bośniacka pod przewodnictwem jakiegoś Skulicza. Przyjmowano ją bardzo uprzejmie i wysłano do

prawdy, tyle jak ziarno gorczyczne... nie mogą stumić w sobie obawy, że pocziwają książę Alienor... O, chętnie przyznam, że to młodzieniec na wskroś zany i bardzo rozsądny, ale... widzi Bóg, gdy stanie przed ludem i zacznie mówić: „Szانونi wyborcy i rodacy! Honor i interesa okręgu, kraju i narodu, a szانونi wyborcy nie dosłyszają ani jednego z tych licznych „r“, z pewnością zawołają, aby naprzód wypuść z ust kluskę a potem zaczął mówić: to znaczy, że ks. Alienor przepadł od razu jak kozak z dudami dla tego jedynie, że nie wymawia „r“ — i skończyła się parada.

Całe zebranie na głos się rozszalało.

— Niech książę proboszcz dobrodziej o to się nie troszczy — rzekł pan Kolompy, gdy śmiechy się usmieziły. — Jużeśmy temu zaradzili w sposób wymyślny. Jak ongi Mojżeszowi, który sam się zajął, towarzyszył Aron, który był mistrzem w krasomówstwie, tak księciu Alienorowi towarzyszyć będzie w podróży kandydakiej jeden z najgenialniejszych, najdzielniejszych, najśmielszych i najpopularniejszych zwolenników naszej sprawy; on i piękna mowa będzie umiła pozyskać umysły i serca i na ziemię powali Goliata partyi przeciwniej.

— A któż to ten wielki człowiek?

— Napoleon Zarkany.

— Co?... brat Napoleon? — zawołał Ojciec Tymotiej zdumiony niepomału.

— Czy dobrodziej wąpi o jego zgrabności?

— O jego zgrabności?... O, bynajmniej; owszem jestem o niej przekonany. Ale ilekroć pomyślę o bracie Napoleonie, mimowoli przychodzi mi myśl, jakie to szcze-

Petersburga kosztem komitetu słowiańskiego. I wielki książę Mikołaj przyjmował Bośniaków bardzo łaskawie. Deputacya ma carowi przedłożyć memoriały, malujący położenie chrześcian w Bośni, tudzież przedstawić jakie reformy najpotrzebniejsze są dla ojczyzny Bośniaków. Z Petersburga mają się udać deputowani, zaopatrzeni w formalny mandat od ludu bośniackiego, także do Wiednia, i tam również złożyć pismo identyczne z memoriałem złożonym w Petersburgu.

Z Moskwy przynosi telegram z dnia 17 bm. wiadomość następującą: Jak donoszą z Kaukazu, skoncentrowali Persowie pod Dilman, Choj i Urumia 12,000, a koło Chors i Maku 8000 wojowników. Główny sztab korpusu armii nadgranicznej znajduje się w Taebria. Turcykie siły wojskowe stoją w Karsie, Batum, Buzajid i Erzerum w liczbie 54,000 ludzi.

W Bośni wzmagają się bezustannie ruch powstańczy. I tak donoszą pod dniem 17 bm. do P. O. Cor. z Si-gna w Bośni: Przedwczoraj karawana turecka eskortowana przez 500 żołnierzy tureckich, została na drodze do Liwna zaatakowana przez 200 powstańców. Po trzechgodzinnej walce zostali powstańcy odparci aż do Kadynabukowy. Straty po obu stronach nie były zbyt wielkie. Wszyscy ochotnicy bośniaccy, uwolnieni ze służby serbskiej udali się do powstańców. Turcy wysłali bez przerwy wojsko do Bośni północnej skutkiem czego jak zapewniają skoncentrowała Austriya znaczne oddziały pod Gradyšką i Brodem, gdzie się ma znajdować aż 160 dział. Skutkiem ponownego przesładowania chrześcian bośniackich wielu z nich chroni się do Austrii.

NIEMCY.

* Berlin, 20 marca. Uzupełniając sprawozdanie z wczorajszego posiedzenia parlamentu zapisz przedwyszklikiem należy, że w dalszej dyskusji nad projektem dotyczącym siedziby najwyższego trybunału cesarstwa, zabrał głos minister sprawiedliwości dr. Leonhardt. Pierwszy to raz zastosowano artykuł 9 konstytucji cesarstwa, wedle którego każdy członek Rady związkowej będać w mniejszości, ma mimo to prawo do wystąpienia z poleceniem parlamentowi zaprzycia mniejszości. Minister Leonhardt mówił, jak naturalna, za siedzibą najwyższego trybunału w Berlinie i oświadczył, podobnie jak kolega jego minister saski, że w razie umieszczenia najwyższego trybunału w Berlinie, pruski najwyższy trybunał zniesionym będzie. Pruskiego ministra poparł także poseł Kleist-Retzow, bo zdaniem jego byłoby to wielką obrazą sądownictwa pruskiego, gdyby przeniesiono najwyższy trybunał do Lipska, celem niedopuszczenia korupcji jego członków. Mówca zezwala tylko na to, aby członkowie najwyższego trybunału nie byli wybierani na posłów do parlamentu, tak samo jak członkowie pruskiej najwyższej Izby obrachunkowej nie mogą należeć do żadnej z Izby sejmowej. Dalej przemawiali jeszcze za Berlinem posłowie Treitschke i dr. Löwe, a za Lipskiem posł. Reichensperger, Stephany i Demmler, poczem nie odesłano projektu osobnej komisji, lecz postanowiono obradować nad nim w plenum parlamentu w dalszych czytaniach.

Na dzisiejszym posiedzeniu stało na porządku dziennym drugie czytanie projektu dotyczącego prawodawstwa dla Alzacji i Lotaryngii. Pierwszym mówcą był Schor-lemer Alst, który położył główny nacisk na to, aby po-łożono koniec samowoli administracyjnej panującej w Alzacji i Lotaryngii, bo obecne stosunki mogą tylko ozięb-lic ludność anektowanych prowincji dla cesarstwa. Sympa-tya teraźniejsza Alzackich i Lotaryńczyków dla Nie-mie nie sięga dalej jak dla Niemców. Autonomiści okazali wprawdzie przychylnie do rządu i przyjęli na siebie rolę automatów, bo oddają się iluzji, że skoro tylko pozyskają dla siebie jeden palec ks. Bismarcka, niebawem będą mieli całą dłoń jego. Przekonają się jed-nak w niedługim czasie, że w wielkim są błędnie. Mówca kończy swe przemówienie wnosząc, aby uchwa-lo-no rezolucję wywołującą kanclerza do przedłożenia w najbliższej kadencji konstytucji dla Alzacji i Lotar-ryngii. Poseł Hänel zwraca uwagę poprzedniego mówcy na sprzeczność i niekonsekwencję jego żądań, bo doma-gając się natychmiastowego nadania samodzielności Alz-acyi i Lotaryngii twierdzi równocześnie, że sympatya ludności anektowanych prowincji dla Niemiec nie sięga dalej jak niemieckie dążeń. Dla tego właśnie, że wię-k szość liberalnego stronnictwa nie chce dojść do takiego po-łożenia, z którego by się cofać musiała, należy działać na-der ogólnie i chociaż z wolna przystać do zupełnej autonomii anektowanych prowincji. Mówca prosi z tego powodu parlament, aby odrzucił wniosek posła Schorlemera-Alsta. Następnie poseł Guerber wspólnie z posłami Germain, Grad i innymi wniosł o zredagowanie przedłożonego projektu w następujący sposób: „Prawa dla Alzacji i Lotaryngii potrzebują sankcji reprezentacji kraju, wy-szłej z bezpośrednich powszechnych wyborów.“ Przeci-w powyższemu wnioskowi zabrał głos poseł Duncker kła-dąc nacisk na to, że właśnie dotychczasowy opór po-słów z Alzacji i Lotaryngii opóźnia nadanie tym prowincjom większej samodzielności. — Na tem kończy się sprawozdanie dzienników z dzisiejszego posiedzenia par-lamentu.

Drugie czytanie projektu dotyczącego siedziby naj-wyższego trybunału ma nastąpić już w piątek. Mimo, że wniosek posłów Gneista i Löwego, żądający umieszczenia najwyższego trybunału dla cesarstwa w Berlinie znalazł wielu zwolenników, parlament przechrzcił się osta-

ście prawdziwe, że ja jestem jego parochem, a nie on moim; gdyby on nim był, musiałbym wierzyć wszystko, coby prawil; ach, jakżeby wtedy źle stała sprawa z zbawieniem duszy mojej!

— Proboszcz dobrodziej nie ufa więc Napoleonowi?

— Nie powiem, żebym właśnie nie ufał, ale tak n. p. na niedźwiedzia nie podjąłbym z nim wyprawy do półki; bo nie byłbym zupełnie pewny, czy ostatecznie zmiast skóry niedźwiedziej nie przyniosłby do domu mojej własnej.

— No no, jużemy też postarali się o to, że bar-dzo ważne interesa wiążą go z naszą sprawą.

Ojciec Tymotój nie już nie mówił, potrzaskał tył-o głową, wydobyl z tylniej kieszeni tabakierę, zażył sobie doskonale i znowu potrzaskał głową; nakoniec wydobyl chustkę do nosa i teraz dopiero na dobre zaczął potrzasać głową.

— Wasze Eksceleńcy nie znają tego młodzieńca — odezwał się znowu proboszcz. — Kto sądzi, iż można go sobie okupić lub iż kupującemu pozostałaby na go-dzinkę wiernym, ten grubo się myli, czyby się okupiło sumą pieniędzy czy uratowaniem od śmierci niechybnie. Ale co prawda wiem, za jaką cenę moglibyśmy okupić sobie jego wierność. Nie wiele tego, bo jedno dobre słowo; ale tylko od pewnej osoby... O, proszę nie oglądać się; osoby tej nie ma tu pomiędzy nami; to dobre słowo powinno wyjść nie od mężczyzny.

Śmiechy powszechne.

Na co proboszcz wpadł w zapal.

— Nie żartuję. Ja znam ludzi. Powiem bez ogródki: jeśli chcemy, żeby Napoleon Zarkany duszą i ciałem oddał się naszej sprawie i wyjednać naszej chorągwi zwycięstwo, osiągnijmy to tylko w ten sposób, że łaskawie przydujemy nam obecnie ksiądz pan zrobi z siebie poświęcenie i na czas ruchu wyborczego z całym do-stojnym domem zamieszka w Etelwarze. Kwiatek przy-pięty bohaterowi do kapelusza przez delikatną i wielce szacowną rączkę będzie mu nagrodą pożądaną i bodź-cem potężniejszym od wszystkich skarbów tego świata.

Ojciec Tymotój dziwił się, że za ten pomysł nie sy-pnięto mu okłasków. Sądził, że może nie dość jasno się wyraził; poprawił się tedy:

— Zdaje mi się, że nadobna księżna mogłaby uczy-nić to poświęcenie, żeby dla księcia Alienora...

tecznie na stronę uchwały Rady związkowej. Takie prze-konanie panuje przynajmniej — zdaniem Kreuz Ztg. — w kołach parlamentarnych.

Wszystkie dzienniki berlińskie donoszą dzisiaj zgo-dnie, że jenerał Stosch otrzymał żądaną dymisyą i wy-jedza nad Ren.

AUSTRIA I WĘGRY.

* Wiedeń, 19 marca. Wczoraj uchwaliła rada ministrów pod przewodnictwem cesarza, aby zwołać de-legację wspólną na wrzesień, a wnieść wnioski ugodowe mające określić na przeciąg następnych lat 10 stosunek prawno-polityczny Austrii do Węgier zaraz po Wiel-kięnoy. Równocześnie obradowała konferencya klubów wiernokonstytucyjnych nad wnioskiem Sturma (domaga-jącym się zmiany ustawy delegacyjnej), o czem zresztą powie obszerniej jutro korespondencya wiedeńska. Wnio-sek Sturma upadł 102 gł. przeciw 58. Przed głosowa-niem oświadczył przewodniczący, że wnioskodawcom zo-stawia się zupełna wolność wniesienia swojego projektu w pełnej izbie. Dziennik urzędowy donosi, że cesarz sankcyonował projekt ustawy o kredycie 600,000 zlr. na cele paryżkiej wystawy powszechnej a po zawiado-mieniu, iż doniesiono rządowi francuzkiemu, że kró-lestwa i kraje reprezentowane w radzie państwa wezmą udział w tej wystawie zawiadamia, iż brat cesarza arcy-książę Karol Ludwik został mianowany protektorem, mi-nister handlu Chlumceki prezydentem centralnej komisji w Wiedniu dla wystawy powszechnej w Paryżu. — Do komisji tej należy przeszło stu członków. Z Galicji weszli w skład jej pp. Budyński, sekretarz lwowski Izby handlowej; Włodzimierz hr. Dzieduszycki; Natan Kalir, prezes brodzkiej izby handlowej; Jan Matejko z Krakowa; dr. Ferdynand Weigel, sekretarz izby handlo-wej w Krakowie.

FRANCYA.

* Paryż, 19 marca. Lubo tutejsze dzienniki bo-napartystowskie dość śmiało jeszcze się odzywają, zdaje się wszakże, że stronnictwo bonapartystowskie samo w skutek energicznego wystąpienia rządu nieco przestra-zonem zostało. Tyle pewna, że w dniu uroczysto-ści cesarzewicza żadnych nie wyprawiało bankietów. Zapowie-dziany nawet na sali Valentino bankiet odwołać musiano, ponieważ właściciel jego obawiał się z tego powodu nie-przyjemności.

Zresztą zajmują się dzienniki wciąż jeszcze sprawą p. Pawła Cassagnac a Journal des Débats po-święca jej artykuł wstępny, którego ustęp główny brzmi, jak następuje: „Pan prezes gabinetu oświadczył słusznie, że bonapartysty nie są w obecnej chwili niebezpieczni, zachowywanie się ich jednak, ich śmiałość, ich mowa są niebezpieczeństwem na przyszłość i przykładem, któ-rego ścierpieć nie podobna. Rząd może być oparty jak najsilniej na najwzajemniejszej woli narodu, wypadkiem konieczności nieodzownej, jeżeli jednak tyle jest słabym lub tchórzliwym, że pozwala napadać na siebie swym prze-ciwnikiem wszelką przez prawo wyzwaną zakazaną bronią, w takim razie dni jego policzone, rychły lub późni musi upaść a wtedy sam był przyczyną losu swego.“

Jak Cores p. Havaś donosi, rozpoczną izby dn. 24 bm. ferye wielkanocne, które trwać będą pięć tygo-dni, aby owi członkowie, którzy są zarazem członkami rad jeneralnych, a których jest najmniej dwieście pięć-dziesiąt, mogli brać udział w sesji ich kwietniowej. Wedle nowego prawa będzie sesja rad tych zaga-joną pierwszym poniedziałku po Wielkanocy. Po powtórnem zagajeniu rozpocznie izba deputowanych zaraz obrady nad budżetem; dotąd wygotowano pięć sprawozdań bud-żetowych: z budżetu ministerstwa skarbu, spraw wew-nętrznych, sprawiedliwości, sztuk pięknych, rolnictwa i handlu. Sprawozdania te mogą deputowani z łatwością zabrać podczas feryi. Izby same się odczują jak w ro-ku minionym, ponieważ chodzi tu o proste przerwanie prac parlamentarnych. Obecnie wakuje w izbie trzy mandaty; wybory uzupełniające odbędą się jeszcze w marcu i kwietniu.

Minister wojny wydał rozporządzenie, aby wszyscy oficerowie armii terytorjalnej, chcący się żenić, postarali się u zarządu wojskowego o pozwolenie. W razie od-mówienia tego pozwolenia musi jednak zarząd podać po-woły. Mieszanie się to ministra w sprawy prywatne oficerów wcale się im nie podoba.

Subskrypcya na budowę kościoła Serca Jezusowego na Montmartre przyniosła dotąd 3,401,521 franków 13 cent.; w ogóle jednak potrzeba na cel ten 15 milionów franków.

Książę Audiffret Pasquier stara się o miejsce w akademii francuzkiej, opróżnione przez śmierć p. Autrau, choć żadnego dotąd nie wydał dzieła.

Temps ogłasza półurzędowe uwiadomienie, wedle którego wszystkie pogłoski o rzekomych niesnaskach po-między rządem francuzkim a niemieckim — pogłoski, wywołane wyjazdem ambasadora niemieckiego ks. Ho-henlohe do Berlina — żadnej zgola nie mają pod-stawy.

Słychać, że pewna część urzędników ministerstwa spraw wewnętrznych ma otrzymać dymisyą z powodu stosunków, w jakich stoją do stronnictw przeciwnych rze-czypospolitej.

Wedle Monitora przybierają interesa handlowe pomyslniejszy znowu od kilku dni obrót, a przesilenie w handlu luguńskich towarów jedwabnych zupełnie pra-

— Nie żartuję. Ja znam ludzi. Powiem bez ogródki: jeśli chcemy, żeby Napoleon Zarkany duszą i ciałem oddał się naszej sprawie i wyjednać naszej chorągwi zwycięstwo, osiągnijmy to tylko w ten sposób, że łaskawie przydujemy nam obecnie ksiądz pan zrobi z siebie poświęcenie i na czas ruchu wyborczego z całym do-stojnym domem zamieszka w Etelwarze. Kwiatek przy-pięty bohaterowi do kapelusza przez delikatną i wielce szacowną rączkę będzie mu nagrodą pożądaną i bodź-cem potężniejszym od wszystkich skarbów tego świata.

Ojciec Tymotój dziwił się, że za ten pomysł nie sy-pnięto mu okłasków. Sądził, że może nie dość jasno się wyraził; poprawił się tedy:

— Zdaje mi się, że nadobna księżna mogłaby uczy-nić to poświęcenie, żeby dla księcia Alienora...

Ale to eksceleńcy nawet sykać zaczęli.

Przewodniczący ksiądz Etelwary położył temu kres.

— Jak mi się zdaje, konferencya aprobuje i akcep-tuje kandydaturę księcia Alienora Nornenstein. Pro-szę księdza proboszcza Tymoteusza Barczaka i pana Zoł-tana Kolompy'ego, aby zechcieli udać się do jego ksiądz-kiej mości, oznajmić mu uchwagę i zaprosić z powrotem do sali.

Gdy wyszli, pan Kolompy zaśpiewał kśędzu na ucho na nutę chorala:

— Erravit pater! (Zbłądził ojciec.)

Proboszcz w równy sposób zaśpiewał responsorium:

wie usunięte; i co do innych także artykułów handlo-wych, które od niejakiego czasu nie miały żadnego od-bytu, objawiać się zaczyna znowu więcej ożywienia.

TURCYA.

* Carogród, 19 marca. Otrzymujemy drogą telegraficzną obszerniejsze streszczenie mowy tronowej, jaką otworzył dzisiaj sułtan pierwszy parlament turecki. Na wstępie podnosi mowa tronowa, iż państwo osmańskie zawdzięczało dawniej swą potęgę dobrej i sprawiedliwej administracji, niemniej tej okoliczności, że szanowało prawa i ustawy. Powolne osłabienie państwa zostało tem spowodowane, że aż do wstąpienia na tron sułtana Mahmuda szły w niepamięć i poniewierkę ma-dre przepisy. Sułtan Mahmud ocknął się pierwszy z letargu, wprowadził reformy i skierował państwo na tory cywilizacji i postępu. Sułtan Abdul Medjid prowadził dalej dzieło rozpoczęte, które zlamala na chwilę wojna krymska, w czasie której zniewolona była Turcyja po raz pierwszy zaciągając pożyczkę. Dzięki skutecznemu po-parciu sprzymierzonych z Turcyją mocarstw został pokój przywrócony a całość państwa osmańskiego postawiona pod opiekę mocarstw europejskich. Kraj nasz byłby już wczoraz rozpoczął nową erę postępu i dobrobytu, gdyby dobrych rządów chęci nie paraliżowały intrzygi i karygodne zakusy, dzięki którym widział się rząd znie-wolomym utrzymywać znaczne wojsko i ogromne robić wydatki na zakupno nowych materjałów wojennych. Tym sposobem skarb publiczny znacznie się wyczerpał. Przyczynę tę połączone z złą administracją obciążły tak dalece państwo, że rząd widział się zniewolomym z wybuchem powstania hercegowińskiego uciec się do środ-ków przymusowych. Środki te polegające na redukcji odsetek od długu publicznego zadają cios dotkliwy kre-dytowi publicznemu. Obecny sułtan powołany wśród najtrudniejszych okoliczności na tron osmański, zabrał się przedewszystkiem do skonsolidowania sił kraju celem zabezpieczenia jego bezpieczeństwa i niezawisłości; na-stępnie poświęcił wszystkie swe zabiegi reformom we-wnętrznym. On to nadał krajowi konstytucyę, która wzorem państw cywilizowanych powołuje do współdziału w sprawach ustawodawczych i administracyjnych wszy-skie ludy państwa osmańskiego. Z tego też tytułu zo-stał zwołany parlament a wszystkim obywatelom państwa zapewniona wolność, równość i sprawiedliwość.

Mowa tronowa dziękując Opatrzności, iż pozwoliła dzisiejszemu sułtanowi otworzyć pierwszą sesyą nowego parlamentu, wylicza najważniejsze wnioski, mające być jeszcze sesyi być oddane pod obrady. Wymieniono tutaj:

Ustawę wyborczą, ustawę prowincyalną i komunalną, ordynacyę procesu cywilnego, prawo o reorganizacyi są-downictwa, o awansowaniu urzędników, ustawę o pen-syach, ustawę prawną, ustawę o reorganizacyi najwyż-szej Izby obrachunkowej a wreszcie budżet. Przedewsz-tykiem zaleca sułtan zbadanie i przyjęcie ustawy finan-sowej. Rząd przedsięwzięcie odpowiednie kroki celem dania wierzytelności Turcyi rękoi, iż wywiąże się punk-tualnie z przyjętych w obec nich zobowiązań, przyczem nie spuści z oka naglących potrzeb państwa.

Tymczasem zostają wprowadzone instytucye zmierz-ające do podniesienia publicznej oświaty. Sułtan posta-nowił własnym rozszerzyć kosztem istniejącej szkołę cy-wilną i kształcić w niej młodzieńców, chcących wstąpić do służby publicznej.

Mowa tronowa podnosi z dumą następnie patryot-tyzm narodu i waleczność armii i stwierdza pacyfikacyę kraju, tudzież przywrócenie dobrych z Serbią stosunków, dając prztem wyraz nadziei, że układy pokojowe z Czarnogórą wezmą obrót pomyslny. Wszystko to ze-zwoli stojącym dzisiaj pod bronią żołnierzom popowracać do ojczystych siedzib i oddać się zwykłym zajęciom.

Jeśli zwolana na wniosek Anglii do Carogrodu kon-ferencya nie doprowadziła do stanowczego z W. Portą porozumienia, to i bez tego dowiedzioną jest rzeczą, że rząd turecki będzie się starał uczynić zadość życzeniom mocarstw, o ile życzenia te dadzą się pogodzić z tra-ktatami i przepisami prawa międzynarodowego, niemniej z potrzebami, jakie wywijały się z położenia rzeczy tak przed jak i po konferencyi.

Mowa tronowa kończy się tak:

„Rząd mój dawał bezustannie dowody szczerości i umiarkowania, co niezaowadze przyczyni się do tem mo-cniejszego ściśnięcia węzłów przyjaźni i sympatyi, jakie łączą nas z wielkimi rodzinami europejskimi.“

ZBIORY

Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

(Poznań, Młyńska ulica 35.)

(Ciąg dalszy.)

Pan Seweryn Kortowicz, dyrektor muzyki katedral-niej w Gnieźnie, 178 rozmaitych monet dobrych, 12 fałszywych lub zatartych i 4 medale. Między temi srebrnych polskich 99 drobnych, 8 większych; miedzianych 25, bilonowych 2. Nie-mieckich drobnych w srebrze 27, większych 5; włoskie 2 sre-brne, belgijskie 2 miedziane, starorzymskie 3 brąz., 1 srebrny itd. Medale 2 pofrebrzane polskie i 2 cynowe.

Pan dr. Langiewicz z Gniezna. Acta Societatis Jablo-novianae nova. Tom I i 3. Lipsk 1802 i 1812. Konstytucye sejmiku warszawskiego z 5 października 1778; dwa nie całe ro-czniki Gazety W. Ks. Poznańskiego z r. 1830 i 31 i 4 ze-szyty pisma: Astrea.

— Tace magister! (Milcz mistrzu.)

— Ale bo też naprawdę niedobrze ksiądz proboszcz Dobrodziej postąpił, budząc domysły o stosunku księcia Alienora do księżnej.

— A to dla czego? Wszakże już wróble na da-chach świągoczą sobie, że ksiądz Otawian w imieniu sy-na prosił o rękę księżnej.

— Tak jest; ale ksiądz Etelwary oświadczył, że tylko całego mężczyznę chce mieć zięciem, nie połowi-cznego; stanowiąc odpowiedź uczynił zawistą od tego, czy Alienor będzie wybrany w okręgu etelwarskim. I w takim razie musiałby Alienor wedle ustawy być upełnoletni a z chwilą pełnoletności objąłby majątek po matce. Widzi tedy ksiądz proboszcz dobrodziej, ile to rozmaitych spraw wikła się i wiąże z tą jedną.

— A jednak ksiądz Oktawian sam sprzeciwiał się kandydaturze syna.

— Ba ba ba!... dla etykiety!

— A więc udawał?

— Naturalnie!... Już nawet z Etelwaru przybyła tu deputacya, która zaprosiła księcia Alienora, aby wystą-pił jako kandydat. Ksiądz proboszcz dobrodziej ma przemawiać w jej imieniu na jej czele.

— Kto?... ja?... No, tego już za wiele! Z tej maki chleba nie będzie. Pozostawię to mojemu wikare-mu. Ja i tak potrzebuję cały tydzień czasu, żeby przy-gotować się na kazanie.

— Powoli, powoli! Rzecz cała już gotowa. Prze-mówienie już wydrukowane. Ot mam w kieszeni kore-

Pan prof. dr. Virchow z Berlina swoją rozprawę: Ueber einen neuen Bronzewagen von Burg a. d. Spree.

Pan dyrektor dr. Luchs z Wrocławia: Schlesiens Vor-zeit in Bild u. Schrift, zeszyty 33 i 34.

Pan Rothmann, kupiec z Trzemesznej, dwa portrety o-lejne na płótnie, przedstawiające popiersia naturalnej wielkości Augusta III. i jego żony, rycinę na pamięć smierci Ludwika XVI. i Maryi Antoinetty, wydaną w Londynie, i dokument pergaminowy z r. 1501.

Szanowne Redakcyje Ateneum i Biesiady Litera-ckiej w Warszawie przysyłają nam swoje pisma własnym ko-sztem a od Redakcyi Biesiady Literackiej otrzymaliśmy jeszcze i kopię obrazu Szwajnickiego: „W zbrojowni“.

H. Feldmanowski, konserwator zbiorów T. P. N.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE I POTOCZNE.

POZNAŃ, 21 marca.

— * Teatr polski. W dniu wczorajszym na benefis p. Leokadyi Biron odegrano po raz trzeci komedya Aleks. hr. Fredro: „Wielki człowiek do małych interesów.“ Wczorajsze przedstawienie nie poszło tak dobrze i gładko jak dwa poprzednie; nie dziwny się temu, zmienia bowiem w obsadzie dwóch ról nastąpiła przed samem prawem zaccenowa-co naturalnie nie dobrze na całość wpływać musiała. Z te-m wszystkiem p. Biron (Matylda) i p. Wysocki (Karol) bacznie mianowicie na krótki czas, jaki mieli do przygotowania się wywiązali się z swego zadania dość dobrze. O innych arty-stach z powodu dwóch pierwszych przedstawień pisaliśmy już, ta raz więc powtórzmy o nich możemy to samo a głównie z odznaczeniem wspomnieć o grze p. Doroszyńskiego (Je-walkiewicz), zwłaszcza zaś o grze p. Terenkowskiego (Dolki). Jutro: Ustęp z oper Wolny strzelec i Trubadur.

W przedstawieniu tem wezmą udział p. Cieślowski i pani Macharzyska. P. Cieślowski oprócz jutra raz tylko je-szcze na scenie naszej wystąpi.

W sobotę: „Emigracya chłopska.“ — * Dowiadujemy się, iż od komitetu dam na ko-sztu budowy teatru polskiego za pośrednictwem p. Stefanowa Cegielskiego wpłynęło dziś do kasy Spółki akcynej tegoż tea-tru marek 130, które złożyli pp. Władysław Bentkowski, Stefan Cegielski i Teodor Lubiński po 20 marek, Stefanowa Cegielska i dr. Osowski po 30 mr. i Franciszek Grabski 10 mr. Przy tej spo-sobności podajemy listę tych, którzy poprzednio już złożyli kwotę 530 mr. na ręce p. K. Żupańskiego. Złożyli ją więc pp. A. Birner i N. N. po 30 mr., A. P. i R. B. po 10 mr., N. N. 3 mr., J. K. Żupański, A. Hochberger, B. Moraczewska, Antoni Kratochwill, Jan Nep. Piotrowski i S. Kaczkowska po 30 mr., Annus, Biesiecki, Józef Kratochwill i A. Bakowski po 20 mr., Mikołaj Zakrzewicz, N. N. N. N., N. N. J. Mondre, Rakoniewicz i N. N. N. po 10 mr., S. M. 30 mr., W. W. S. O., K. Mielcarzewicz i J. K. N. Nowakowski po 5 mr., J. Affeltowicz, N. N. M. Lek-zycka, St. K., Dr. Grodzki, M. S. i J. R. po 3 mr., M. Karmolińska 2 mr., Antoni Wojtkowski 9 mr., J. Szuldrzyńska 20 mr., Paulina Arndt 15 mr.

— * Na wydawnictwo elementarza dla ludu na Bał-sku otrzymaliśmy od p. T. Radońskiego m 5; razem zło-żono m. 466 fen. 81.

— * Do redakcyi Kuryera Poznańskiego przybył dnia wczorajszego asesor policyjny wraz z dwoma policyjantami i zażądał spisu składających na relikwiarz dla Ojca S. Lubo zaś redaktor odpowiedział p. Gayzler oświadczył, że nazwi-ska składujących podają się codziennie w Kuryerze, odbyto rewizyę i zabrano dwie karty pocztowe ze spisem składk, ze-branych przez ks. Andrzejewicza z Gniezna, karteczkę przesła-ną przez ks. kanonika Maryańskiego, notatkę o składce 2 ma-rek 90 fen. przez „biedne służące“ złożonych oraz rękopism z spisem prenumeratorów Żywota Piusa IX.

— * Śmiało nadzwyczajnie kradzież popełniono dnia o-negdajszego wieczorem w handlu cygar przy Wilhelmowskiej ul. Do handlu tego przybyło bowiem trzech ludzi, żądając cygar. Gdy zaś panna, sprzedająca cygara, obróciła się dla wyszukania żądanego towaru, porwali zdołając 5 pudełek z cygarami i u-ciekli, zanim przestraszona panna do siebie przyjsk mogła.

— * Porządek dzienny walnego zebrania delegatów Kół-tek włościańskich, które się odbędą dnia 24 bm. o go-dzinie 4 na w. sali bazarowej, jest następujący: 1) sprawozdanie Patrona; 2) nauka o potrzebie rachunkowości gospodarstwa; 3) o gospodarstwie domowem i jakie można z niego osiągnąć dochody; 4) o gospodarstwie ogrodniczym; 5) o zabezpieczeniu od ognia i gradu — Patron; 6) kwes-tya organizacyi Kółek rolniczych — Patron; 7) wybór Patro-na; 8) wnioski członków.

— * Wedle programu XIX tutejszej miejskiej szkoły średniej uczęszczało do zakładu w ubiegłym roku szkolnym do oddziału chłopców 471 uczniów a do oddziału dziewcząt 366 uczennic czyli razem 837 uczniów; pomiędzy tymi uczniami było 203 katolików, 486 protestantów i 148 żydów; 134 Polaków, a 703 Niemców, 739 miejscowych a 98 zamiejscowych. Oddział dla chłopców podzielony był na 9 oddział dla dziewcząt na 7 klas. Prócz rektora p. Gerioka było przy zakładzie zatrudnio-nych 17 nauczycieli i 5 nauczycielek, oprócz tego dwóch nauczycieli religii żydowskiej, nauczyciel gimnastyki i dwie nauczycielki robót kobiecych. Egzamin publiczny odbywał się będzie w przyszły piątek i sobotę, w którym to dniu skończy się zarazem rok szkolny, nowy rok szkolny rozpocznie się dnia 9 kwietnia.

— * Z wydanego w tych dniach programu tutejszej Frydrykowskiemu gimnazjum dowiadujemy się, że zakład ten liczył w ostatniem półroczu 816 uczniów i to 680 miejscowych a 136 zamiejscowych. Katolików było pomiędzy uczniami 33, protestantów 383 a żydów 400. W ciągu roku ostatniego do-żyło egzamin dojrzałości 14 uczniów prymy wyższej a od czasu istnienia zakładu, czyli od roku 1835 wyszło z niego 267 ab-tyrutowanych chrześcian i 103 żydów. Nauczycieli zatrudnionych było i przy zakładzie prócz dyrektora, profesora dra Schwartza, 27. Klas liczy Frydrykowski gimnazjum 19, z których 4 są przygotowane a 12 podjętych aż do niższej sekundy włą-cznie, tak że stanowią niejako dwa gimnazya.

— * Przy tutejszej miejskiej szkole realnej nauczano w ukończonem obecnie roku szkolnym 27 nauczycieli dyrektora zakładu dr. Geist. W letniem półroczu uczęszczało do zakładu 392 uczniów, pomiędzy którymi było 89 katolików, 162 prote-stantów i 141 żydów; 86 Polaków a 307 Niemców, 229 miejsc-owych, 136 zamiejscowych i 26 cudzoziemców. Liczba uczniów uczęszczających do szkoły przygotowawczej wynosiła 141. W zimowim półroczu uczęszczało do zakładu 402 uczniów i 89 Polaków a 313 Niemców, 247 miejscowych, 130 zamiejsc-owych i 21 cudzoziemców. Rok szkolny szkoły realnej kończył się z dniem 24 bm. a nowy rozpoczyna się z dniem 9 kwietnia.

— * Znany z sprawy ks. dr. Kanteckiego nadhyrektor poczt w Bydgoszczy p. Jahn zachorował, jak Bromberg Ztg. dowiaduje się, w powrocie z podróży urzędowej z Berlina i będzie musiał przez dłuższy czas wystrzymać się od załatwiania czynności swych urzędowych. Jako zastępcę jego przybył już do Bydgoszczy nadhyrektor poczt p. Bergemann z Gabinetu.

— * Przed kilku dniami aresztowano i odwieziono do więzienia „Redkiego nauczyciela Aleks. Sieradzkiego z Pa-biedzka, który był członkiem zarządu tamtejszego Banku In-

kte do jutrzejszego numeru Pu z a n u; wszystkie szcze-góły już opisane bardzo pięknie; jak ślicznie ksiądz pro-boszcz dobrodziej przemawiał do Alienora i z jakim natchnieniem on odpowiedział, i co potem się działo na uczcie w Grand Hôtel Hungaria.

— Kiedyż to się działo?

— Dziś wieczorem o godzinie ósmiej.

— Tak?... A ty już o godzinie drugiej go po-tnu nosisz się z drukowanym opisem tego, co się działo ma o ósmiej a co się nie sprawdzi?

— Sprawdzi się i musi być prawdą; bo gdy by-dzie wydrukowane, nikt nam kłamu nie zada.

Ojciec Tymotój uderzył się dłonią w pierś, jakby dla przywrócenia sobie oddechu.

— Nie, czegoś podobnego ani w seminarium a-póki żyję nie słyszałem i nie nauczyłem się odgrywa-takiej roli!

Ksiądz Oktawian Nornenstein, zawiadomiony prze-wysłańców, wrócił wraz z nimi do sali i zajął znowo krzesło przyzywalne. W przemówieniu przerywanem powodem głębokiego wzruszenia dziękował dostojnemu braniu za uchwagę, którą tak wysoce zaszczyścić raczył jego rodzinę; ślubował, że w skutek tego objawu mi-ściwej łaskawości czuje swoją i całego domu swego przy-szłą historiją po wsze czasy ściśle powiązaną z losami tego kraju.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

dowego a jako taki wraz z innymi jego członkami dopuścił się rozmaitych przewrótów.

* Przy budowie zwirówki z Bydgoszczy do Kamionki napotkali przy wsi Stupowie w bliskości jeziora Stupowskiego na starożytnych omentarzach. Kosciotrupy były w nim ułożone w stawy; na rękach niektórych znaleziono bransoletki a na szyjach korale. Pod kosturami znajdowały się urny.

* Gimnazjalny nauczyciel Mintus z Międzyrzecza przeniesiony został od 1 kwietnia r. b. do gimnazjum w Wystruniu a nauczyciel gimnazjalny Giesen z Gniezna do gimnazjum w Wągrowcu.

* W pewnej wsi Szalska, w pobliżu miasta Striegau, zamordował w tych dniach mąż żonę swą siekierą, z powodu że chciała go opuścić dla zbyt niedzielnego z nim życia. — Morderca zniknął po popełnieniu zbrodni bez śladu.

* Czołowiek oprowadzający niedźwiedzia, co stanowiło jego utrzymywanie, dawał także do Niem. Piekar na Szlasku, w pobliżu jednakże stanął na noclegu u jednego gospodarza dla zapadłej ciemności nocy. Gospodarz, u którego nocował, — wymawiał się z początku, że nie ma miejsca dla niedźwiedzia, aż po długich namysłach wpięra z chlewika wypuścił do sieni a niedźwiedzia zamknął do chlewika. W nocy, gdy w najlepsze spał, nagle wszyscy przebudzeni zostali okropnym i przeraźliwym krzykiem; wychodząc do domu, dając za głosem a zbliżywszy się do chlewika, widzą jak niedźwiedź trzymałapiami za szyję człowieka już prawie bez strachu bez duszy, rzygać nad nim. Niedźwiedź po przybyciu swego pana na rozkaz puścił człowieka, który widocznie przyszedł tam w zamiarze uprowadzenia wpięra.

* Na grobie Danta w Rawennie dnia 9 marca złożył burmistrz miejscowy wspaniały wieńiec z sztucznych kwiatów, przesyłany w tym celu przez podróźnika po Włoszech cesarza brazylijskiego z napisem D. P. d'A. (Don Pedro d'Alcantara), 9 Marza 1877.

* Kalendarz. Jutro w czwartek dnia 22 marca Bazylię mecz. i Pawła bisk., w kalendarzu słowiańskim Gośdawa.

Wschód słońca o godzinie 6 minut 2, zachód o godzinie 6 minut 14.

Pierwsza kwadra dnia 22 marca o 2 godzinie po południu. Dnia 22 marca 1887 nadanie Wilnu prawa magdeburskiego. — 1604 Karol Sunderman ogłasza się królem szwedzkim. — 1656 Szwedzi odpardzi z pod Czystochowy. — 1831 walny zjazd obywateli polskich w Michałowie.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

* Tygodnika ilustrowanego wyszedł z druku Nr. 64 i zawiera: Kronika tygodniowa. — Przegląd polityczny. — Przegląd muzyczny. — Pamięci przeszłości (z 2 drzeworytami). — Medal ofiarowany Matejce przez współczesników (drzeworyt). — Matula w grobie!... (drzeworyt). — Przegląd piśmienniczy. — Korespondencyja z Poznania. — Szachy. — Rebus. — Marce Foscarini, dramaty w 5 aktach (dalszy ciąg). — Wspomnienia z podróży po Kaukazie (dalszy ciąg z drzeworytem). — Scena z ostatniego aktu „Hugonotów“ (drzeworyt). — Podwieczorek (drzeworyt). — Przesilenie ekonomiczne w Niemczech. — Obrazy z Indji Wschodniej (dalszy ciąg). — Ostatnia z Rekenburgów (dalszy ciąg.)

PRZYBYLI DO POZNANIA

dnia 21 marca.

LUZIŃSKIEGO GRAND HOTEL DE FRANCE. Panie Skrzydłowski z Mechlina i Moszczerska z Stembowa. Hr. Potulicki z Jeziar. Radoński z Krześcia. Toboll z Pity. Eggers z Kreutznach. Poznański z Paryża. Koźmian z Królestwa Polskiego. Mellin z Prus Zachodnich. Rożycki z Biechowa.

HOTEL POD CZARNYM ORŁEM. Kapucyński z Miłostawia. Aleksander Waligórski z Kopydowa. Benjamin Witkowski z Pleszewa. Nowacki z Granówka. Werner z Śmigla. Nawarski z Książa.

HANDEL, PRZEMYSŁ I GOSPODARSTWO.

— Przy dalszém ciągnięciu 4-6 klasy król. pruskiej loterii, padły następujące wygrane:

(Numera, przy których nie jest podana ilość wygranej, wygrywają stawkę.)

65 94 125 36 37 39 67 71 308 82 (300) 93 (300) 507 14 29 39 62 651 65 83 89 835 39 46 86. 1091 170 206 (300) 43 407 28 29 93 512 35 52 65 (600) 615 71 755 57 89 845 943 43 78 92. 2022 (300) 45 136 83 231 47 64 336 46 54 413 (600) 65 520 26 32 606 37 41 790 953. 3100 51 62 92 213 39 89 328 30 559 60 749 (600) 865 96 98 906 99. 4082 (300) 113 48 58 62 73 90 92 253 82 (1500) 306 71 92 (3000) 419 47 503 20 50 (6000) 79 646 51 (3000) 53 76 (3000) 77 (6000) 747 60 72 77 80 817 44 56 81 85 934 67. 5078 94 116 20 55 89 815 34 54 (3000) 69 84 402 546 61 64 70 664 77 90 93 747 883 907 49 71. 6043 156 (300) 94 214 (3000) 60 324 (3000) 33 35 428 58 80 525 65 602 60 763 (300) 78 83 87 816 90 99. 7056 58 122 43 221 51 303 414 90 512 628 80 721 60 88 862 73 940 64 82 98. 8071 (600) 119 (600) 309 63 405 22 (600) 647 (300) 643 88 712 (1500) 58 99 953. 9007 128 (300) 75 240 (600) 54 87 325 38 (600) 40 (300) 64 444 47 509 41 632 83 904 814 (600) 32 36 46 49 561 79 (600). 10057 233 (300) 98 (3000) 313 24 443 70 649 77 (1500) 742 84 820 34 67 964 65 81. 11015 29 35 54 (3000) 270 475 580 (300) 639 67 709 86 802 43 (3000) 966. 12041 164 95 210 73 322 41 46 54 588 64 51 (300) 91 705 40 (300) 79 822 84 98 926 (300) 59 68 94. 13221 386 452 (3000) 85 642 807 44 88 948 51 61 (3000). 14000 (3000) 59 65 112 (3000) 52 (300) 56 72 255 331 39 60 419 (1500) 552 (600) 64 76 652 72 75 91 98 762 822 41 905 29 (1500). 15098 189 210 23 68 (300) 84 (3000) 363 496 527 (600) 47 55 69 (3000) 607 772 866 78 982 (300) 88. 16087 121 557 72 393 473 83 (600) 503 623 63 766 822 55 (300) 909 (600) 78 83. 17018 21 30 46 50 (3000) 184 96 (1500) 208 372 88 419 85 515 51 76 89 617 39 43 (3000) 79 84 709 801 17 34 56 98 (300) 91 47 (3000). 18028 91 115 92 94 (3000) 209 66 80 366 93 516 (1500) 32 82 654 724 26 31 805 95 982. 19002 5 103 (3000) 60 76 (3000) 209 54 415 96 542 69 619 704 73 837 52 56 68 84 (3000) 975.

20120 26 71 405 546 54 603 21 759 82 833 93 902 27 29 46 53. 21005 35 40 57 (600) 118 70 300 7 325 (1500) 27 93 407 (300) 551 82 604 (3000) 824 949 66 97. 22027 35 (600) 78 147 333 (1500) 487 90 91 (3000) 508 31 610 24 42 (300) 714 72 870 956 72. 23051 68 194 259 68 539 67 96 622 43 85 713 29 (300) 39 892 939 61 68. 24058 83 88 89 102 8 218 47 317 28 76 401 507 54 69 (3000) 853 78 76 90 937 (3000) 62 84. 25004 24 31 41 107 8 207 96 339 401 13 99 516 57 63 (600) 68 77 97 670 74 (3000) 32 98. 26008 303 32 (600) 58 85 129 59 203 36 37 771 931 (1500) 54 66 727 (600) 39 (1500) 63 98 819 (600) 21 49 617 91 57. 27023 92 102 76 231 38 79 309 42 78 549 78 85 617 4 899 911 (1500) 17 65. 28102 239 55 64 410 509 10 74 600 21 54 55 90 773 837 58 930 46 66. 29012 13 54 57 76 115 600 25 27 (3000) 31 818 81 90 402 533 79 (3000) 618 98 770 91 915 54.

30002 (1500) 172 (3000) 82 210 313 439 51 52 71 863 82. 31000 12 71 104 60 85 89 218 492 591 (1500) 96 618 45 85 710 (3000) 31 47 (3000) 815 62 929 (3000). 32079 121 62 72 247 324 87 420 73 535 42 (300) 54 678 95 721 49 64 857 934 93. 33001 11 18 52 71 108 67 200 66 79 (3000) 318 58 (3000) 79 94 441 57 95 568 601 51 66 703 38 819 38 91 920. 34091 139 219 25 37 55 (600) 69 329 47 402 75 (600) 548 92 698 752 (300) 54 927. 35044 71 114 227 47 74 87 377 425 50 67 738 839 932 36. 36056 162 (3000) 248 87 308 460 94 563 92 (300) 603 (1500) 39 (3000) 82 (3000) 91 703 28 (3000) 846 940 86 87 96. 37020 27 (600) 90 177 214 314 80 494 511 55 90 99 808 71 734 88 94 883 96 56 (300). 38199 263 78 82 339 40 82 86 406 22 (300) 523 95 605 (300) 32 (1500) 752 891. 39036 60 83 135 (1500) 41 207 31 58 70 387 88 419 95 510 31 624 (3000) 60 855 (600) 908 60.

40031 48 61 224 339 (3000) 99 483 615 (600) 25 49 56 91 879 907 85. 41004 23 271 323 422 27 (1500) 81 500 54 57 71 90 621 42 (3000) 66 77 779 (6000) 833 70 950 93. 42019 54 59 117 78 208 34 96 347 432 66 508 647 73 90 717 936. 43012 19 29 58 134 64 278 90 326 421 522 77 98 686 94 755 84 901 (1500) 42 72 90. 44114 206 40 52 317 55 513 23 28 74 89 964 76 93. 45013 33 40 123 62 240 355 63 85 417 29 42 528 47 647 703 22 807 72 518 8. 46071 80 113 45 204 90 300 29 47 (1500) 67 448 84 73 67 633 59 710 (600) 29 907. 47044 71 (3000) 128 (3000) 266 79 (3000) 91 329 55 81 418 23 44 74 80 93 (600) 506 8 20 (3000) 32 (600) 57 625 59 62 (3000) 69 72 80 890 97 946 63 (3000) 73 87. 48023 82 89 101 20 (600) 84 92 323 554 72 82 695 739 (3000) 923. 49038 57 63 73 (6000) 121 (1500) 46 55 202 66 (3000) 56 475 86 90 587 95 (6000) 626 (600) 37 53 97 702 25 (3000) 880 88 934 52 87.

50000 51 (3000) 152 (3000) 224 52 79 321 23 58 408 68 87 592 609 707 39 55 87 927 (3000) 81 89. 51035 119 240 81 311 46 64 409 (3000) 31 59 99 505 42 629 68 716 21 42 (600) 843 68 (600) 904 (600) 26 45 (600) 52. 52084 163 (3000) 66 210 306 66 78 (3000) 539 (3000) 604 48 79 735 43 49 72 94 800 43 57 97

972. 53047 65 96 252 (1500) 80 86 333 48 86 471 (600) 587 704 24 93 (3000) 94 803 39 (3000) 64 93 993. 54031 167 92 332 44 48 92 463 519 40 47 643 77 82 702 22 70 85 (3000) 804 86 907 95. 55085 148 71 81 238 70 (3000) 91 378 87 430 (600) 65 78 513 49 644 63 732 (3000) 62. 56170 80 294 99 314 417 550 65 613 88 92 765 926. 57022 (3000) 43 (3000) 70 186 98 241 53 66 300 41 83 415 (3000) 794 805 15 47 964 68 (1500) 92 (3000) 5302 23 145 200 67 77 87 319 41 51 54 56 83 416 75 (3000) 589 72 679 97 758 63 76 896. 59020 (3000) 69 83 (6000) 280 81 329 407 506 (3000) 61 711 58 825 58 60 910 13 55 (1500) 61 66.

60011 36 67 (3000) 111 41 (3000) 47 95 240 354 457 69 87 555 612 (3000) 65 710 (3000) 60 840 61 68. 61001 11 24 34 51 207 50 66 321 24 31 61 (1500) 447 (6000) 65 66 514 42 63 69 94 695 700 (3000) 93 848 908 49. 62007 40 84 189 212 18 42 314 76 416 623 90 (3000) 727 50 57 70 863 86 903 (1500) 19 42 95. 63002 27 135 (3000) 89 201 23 334 38 435 47 68 72 73 87 91 522 698 873 336 46 69 73. 64014 93 133 (3000) 231 43 (1500) 91 327 64 (1500) 79 404 14 63 503 4 65 72 627 708 41 57 802 16 28 97 972 80 83 95. 65140 70 262 80 94 (3000) 325 (3000) 53 86 452 538 57 85 678 701 21 836 80 (300) 82. 66011 41 119 248 366 81 (3000) 445 73 549 616 (1500) 74 77 79 84 747 (3000) 79 88 810 980. 67074 88 114 18 81 242 48 398 447 579 649 88 99 790 872 76 78. 68031 64 104 256 309 41 66 499 520 30 353 611 27 (3000) 30 (3000) 50 (3000) 70 729 51 52 849 53 (600) 73 957 66 84. 69023 54 105 210 35 (6000) 456 511 23 (1500) 66 (3000) 79 629 (3000) 47 48 76 89 719 80 841 62 (3000) 91 939 (3000) 49 (1500).

70085 (1500) 284 305 18 46 61 428 55 68 95 502 657 67 749 89 (3000) 96 801 60. 71034 37 41 (3000) 46 47 76 (600) 88 190 96 227 89 379 518 88 630 31 42 715 33 807 43 (3000) 936 94. 72064 66 130 87 257 (1500) 61 69 305 (3000) 419 66 68 76 515 (600) 600 10 14 700 (1500) 35 (600) 888. 73016 41 51 115 265 68 369 429 81 500 (300) 2 86 624 27 (1500) 32 57 709 24 858 949 57 (3000) 93. 74099 103 18 (1500) 44 45 84 202 (3000) 36 (600) 345 96 420 (3000) 68 564 (3000) 66 86 617 (1500) 36 726 30 52 56 60 77 806 (3000) 86 (600) 98. 75026 143 44 72 (3000) 98 240 85 377 410 47 49 545 48 (3000) 79 623 72 74 741 832 38 958 99. 76048 98 129 (3000) 32 34 (600) 65 (1500) 83 88 233 51 329 50 70 434 (3000) 543 92 628 (600) 84 710 821 63 964. 77016 57 97 101 7 (600) 60 207 15 (600) 54 317 (3000) 68 88 94 (600) 95 433 41 519 25 651 (3000) 746 56 80 842 45 53 969 (3000). 78006 166 89 225 92 99 (3000) 318 40 (1500) 49 (3000) 435 47 561 620 (1500) 62 72 77 733 97 (3000) 972 (3000) 800 69. 79039 69 378 336 69 425 (600) 29 48 673 78 (1500) 793 803 50 901 4 10.

80117 51 73 74 301 81 96 428 79 520 23 46 52 70 758 (75000) 826 35 60 88 95. 81038 101 4 24 30 (3000) 62 (3000) 235 328 51 65 551 (3000) 603 68 809 95 916 53 54 64 (3000). 82143 66 299 303 13 29 35 70 409 24 79 (3000) 647 75 748 (1500) 812 82 906 59 82. 83006 15 51 99 137 42 302 18 38 59 414 31 (1500) 37 (1500) 524 36 627 705 9 (3000) 41 (3000) 59 995. 84012 (3000) 74 160 240 354 (3000) 74 414 49 (3000) 84 (3000) 88 506 13 34 (3000) 57 82 (600) 603 90 788 811 (3000) 22 52 64 96 903 81. 85013 22 30 42 110 26 35 72 94 (1500) 211 92 97 (600) 363 99 (3000) 414 94 541 74 692 776 899 942. 86037 177 (3000) 92 208 35 58 62 67 87 325 50 (3000) 95 401 30 26 503 32 39 638 (3000) 720 59 72 73 83 824 55 59 78. 87002 14 22 54 118 48 270 (600) 418 61 525 78 603 5 51 718 47 850 56 67 915 90. 88022 68 69 (3000) 92 122 34 40 (3000) 57 (1500) 247 62 (3000) 305 44 49 (1500) 476 507 (3000) 26 43 59 658 711 21 (600) 99 839 47 54 67 76 (1500) 81 974 95 (3000). 89004 44 (600) 144 68 203 56 57 577 691 712 51 806 (600) 12 36 912 45 56.

90032 38 78 80 110 15 49 57 60 236 (3000) 400 6 520 32 645 55 61 87 704 15 30 54 95 841 (6000) 978 85. 91026 (3000) 68 81 112 52 250 67 75 97 380 (3000) 99 424 506 61 612 90 800 80 929 61. 92056 (3000) 133 (1500) 41 (3000) 257 59 62 321 59 428 68 520 (3000) 98 606 9 20 733 58 818 22 40 (3000) 56. 93049 185 295 311 34 41 407 (600) 49 94 527 607 10 52 93 (3000) 801 9 98 909. 94024 69 77 157 208 15 (3000) 50 54 91 332 430 34 55 81 510 55 (3000) 69 89 622 (600) 54 776 (1500) 80 (3000) 830 53 81 913 51 60 79.

KRÓLEWIEC, 18 marca. (Sprawozdanie tygodniowe

Domu komisowego Banku galicyjskiego w Królewcu.) — Powietrze miało charakter bardzo zimny, zapowiadając rychłe nadejście wiosny. — W naszej prowincji mieliśmy pogodę ciepłą i dziszytą.

W handlu zbożowym na wszystkich targach zagranicznych była tendencja spokojna i wyciekająca. Widoki na pokójowe przeprowadzenie nieporozumień na Wschodzie znacznie się ponownie wzmocniły, z drugiej zaś strony nadzieja rychłego otwarcia rosyjskich portów Bałtyku powoduje spekulację do zachowania rezerwyjnego stanowiąca. — Targi angielskie nie wykazują w ubiegłym tygodniu znaczniejszej zmiany — usposobienie było jednak mdłe i obrót słaby. Targi francuskie, mianowicie paryżski, miał usposobienie stałe na pszenicę i mąkę. Targi belgijskie i holenderskie były bez obrotu. W Niemczech popyt na potrzeby konsumpcyjny pozostał żywy, co wpływało także na wzmocnienie cen odstawa terminowych.

Na naszym placu były dowozy mierne i dopiero po otwarciu żegluga mogą przybrać większe rozmiary. — Tak wpływała rzeka do zatoki jak i sama zatoka są jeszcze silnym pokrytym lodem i przy najkorzystniejszym przebiegu powietrza komunikacja wodna z morzem dopiero za 8 do 10 dni nastąpić może.

Pszenica przez cały tydzień miała usposobienie spokojne i ceny się prawie nie zmieniały. — Krajowe ziarno znajdowało każdego czasu chętnie umieszczenie, jak również i lepsze gatunki rosyjskiej pszenicy. Tylko średnie i liche partje sprzedawano z wielką trudnością i niżej cen zeszłego tygodnia.

Żyto cieszyło się dobrym popytem i osiągało pełne ceny zeszłego tygodnia. W niektórych dniach popyt przewyższał ofertowanie. Szczepale dowozy krajowego ziarna spotykały dobrą chęć kupna i tylko rosyjskie suszone gatunki były zaniedbane.

Jęczmień szczególnie w wyborowych gatunkach miał popyt na cele eksportowe i dla tutejszych browarów, w skutek czego poprawił się w cenie o kilka marek na 1000 kilo. — Gatunki na paszę sprzedawano z łatwością, chociaż zwyczaje cen tych gatunków zazwyczaj nie możemy.

Placono: Pszenicę wyb. białą 125/6-132/3 ft. M. 202 1/2-218 rs. 1.30-1.42 pud „białą „ 113-129/30 176 1/2-202 1/4 „ 1.14-1.32 „ „ czerwoną 117/8-127 173-204 1/4 „ 1.12-1.32 Żyto „ 119/20-121 145-146 1/4 „ 0.93-95 „ Jęczmień browarny „ 130-146 „ 0.83-95 „ Owies „ 104-120 „ 0.67-78 „

Informacyja. Panowie komitenci wysyłający do nas zboże w komis razka adresować: „Commissionshaus der galizischen Bank in Koenigsberg.“

Przymiując dla nas zboże w komis i udzielając zaliczek na Podolu, Ukrainie i Wołyniu pp. W. Kamieński i Sp. w Berdyczowie i ich agenci. W Noworodzie: p. W. Różański w Darowie. W Słucku i Mińsku: p. S. Wida w Hozdzie. W Białostocku: p. A. Wiczorek w Białym-stoku.

* Bydło. Berlin, 19 marca. Bydła na rzeź wystawiono na sprzedaż:

2348 sztuk bydła rogatego, 6170 nierogacizny, 1855 sztuk cieląt i 6585 szt. skopów.

Dnia 19 b. m. przed południem zakończył żywot doczesny ś. p.
Hieronim Jaraczewski,
rotmistrz byłych wojsk polskich z roku 1830. Pogrzeb odbędzie się dnia 22 b. m. po południu o godz. 4 w Wągrówcu na cmentarzu parafialnym, o czym donosi krewnym i znajomym w smutku
pograżona rodzina.
(504)

Zasnął w Bogu opatrzony śś. sakramentami ś. p. (1501)
Stanisław Sosnowski.
Pogrzeb odbędzie się w Gnieźnie w czwartek, o czym donosi syn
Władysław Sosnowski.

We wtorek dnia 20 bm. rano o godz. 11 zasnął w Bogu opatrzony śś. sakramentami ś. p. (1503)
Stanisław Sosnowski
przeżywszy lat 75; pogrzeb odbędzie się w czwartek o godzinie 3ej z domu na Grzybowie, o czym donosi w smutku pograżone
żona, dzieci i wnuki.
Gniezno, 20 marca 1877.

Nabożeństwo dla kalwinów Polaków dnia 29 marca w Orzeszkowie o 11tej. (1502)
Zapozew edyktalny.
Możliwego posiadacza listu zastawnego Ser. Nr. 967 nowego Towarzystwa ziemsko-kredytowego dla prowincji poznańskiej, który tutejszemu domowi bankowemu Hirschfeld & Wolff w roku 1868 lub przed tym czasem zginał, wzywa się niniejszym, aby najpóźniej do 1 września 1877 r. do nas się zgłosił, w przeciwnym razie rzeczony list zastawny w drodze sądowej umorzony zostanie.
Poznań, dnia 12 września 1876.
Królewska Dyrekcja
nowego Towarzystwa ziemsko-kredytowego dla prowincji poznańskiej. (141)
M. Leltgeher i Spółka polecają
kalendaryz paryżki
r. 1877 z fr. przesyła 2 marki 20 fen.
Zaproszenie do przedpłaty
na
„POSTĘP ROLNICZY”
Organ przemysłowo-gospodarski prowincji szlaskiej
Wychodzi 1 i 15 każdego miesiąca w Bytomiu na Górnym Szlasku.
Podaje artykuły gospodarskie, rolnicze, przemysłowo-handlowe z drzeworytami.
Zapisz można na wszystkich urzędach pocztowych za cenę kwartalną 1 markę, lub też przesyłając prenumeratę wprost do Redakcyi (1463)
„Postępurólniczego”
w Bytomiu (Beuthen O.S.)

Losy
na pierwsze, odbyć się mające w dniu 27 kwietnia rb. wielkie wylotowanie
KONI
w Inowrocławiu po 3 Marki są do nabycia w Ekspedycji Dzien. Pozn.
ASTMY
Duszność, chrypka, katar, zadawione i wszelkie cierpienia kanałów oddechowych ustępują po użyciu Rurek antiasmatycznych p. Levasseura, 23 rue de la Monnaie w Paryżu.
Dostać można: w Poznaniu w aptece Dr. Mankiewicz, w Warszawie w składzie towarów aptecznych pp. Gallego i Spiessa

Krzyże
i inne nagrobki z marmuru, piaskowca itd. pięknie i tanio się wykonują, są zawsze w zapasie żelazne ogrodzenia do grobów, płyty granitowe i słupy u
B. Loewenherz
nastp.
A. Schlesinger.
Poznań, Brankowa ulica Nr. 14 obok rejencji. (986)

Panom właścicielom dóbr
ma zaszczyt podpisana agentura generalna donieść uniżenie, że
Szlaski akcyjny Bank kredytu gruntowego
udziela obecnie w najobszerniejszym zakresie pożyczek nie wypowiedzianych i amortyzujących się na otaksowane przez Ziemstwo dobranawet po listach zastawnych jako też obok nich wypowiadających się na warunkach.
Wnioski o pożyczki załatwiają się w jak najkrótszym czasie i jak najłatwiej. Do ich przyjmowania upoważniona jest a oraz gotowa do udzielania każdego bliźszego objaśnienia
Generalna agentura **Maurycego Schoenlank**, Poznań, Szewska ulica 20

Kompletny mój skład
pięknych sprzętów
domowych i kuchennych
jako też **machin** w gospodarstwie domowym używanych polecam po jak najtańszych cenach przy znaniej rzetelności. (1509)
Augusta Klug'a nastp.
Zamówienia zamiejscowe wykonują się akuracie.

Wiosna!! nadeszła!!
zatem w dzisiejszych krytycznych czasach nie tak o sprawieniu rzeczy nowych jak o odnowieniu starej wiosennej i letowej garderoby pomyśleć należy. — Któż, jeśli nie **Gnensch**, w tem najlepiej poradzi. W znakomitem zakładzie jego, znanym z drugoletniego rzetelnego działania, wszelka przechodzona garderoba nie tylko że się chemicznie czyści ale i w tem sztuka zakładu, że każdy przedmiot w barwie i formie się odnawia a jeśli uszkodzony, naprawia i modernizuje. (1449)
Ed. Gnensch.
Pralnia chemiczna i farbiarnia do odnawiania garderoby
Poznań, Wilhelmowska ulica Nr. 16 blisko kościoła św. Marcina.
Śnieżno białe zajace norweskic, ciętrzewie, jarzabki i śnieżki jako też tłuste czeskie bażanty odebrał (1516)
A. CICHOWICZ.

Victoria Restaurant.
narożnik Berliński i Bismarckowski ulicy.
Dziś
otwarcie prawdziwie amerykańskiego BUFETU
à la Siechen w Berlinie. Otwarty od godz. 10 przed południem do 1 godz. z południa (1517)

Skład żelaza i dom komisowy
Sikorski i Sp. w Wągrówcu
poleca wszelkie nasiona rolnicze, w wyborowych gatunkach pod gwarancją z odstawą do najbliższej stacji kolejowej, również tektury na dachy sztuczne nawozy, cement itd. (1393)

AUKCYA.
Dnia 26 marca rb. przed południem o 9 godz. sprzedanych zostanie najwięcej dającemu w **Starzynie**, 1/4 mili od Rokietnicy z powodu zaniechania dzierżawy 13 dobrych koni roboczych, 2 czteroletnie wprawione do cu-gu konie, 5 żrebców, 12 holender. krów, 4 cielne jałowice, buhaj, 13/4 roku majacy, 8 wozów roboczych, 2 kocz, sprzęty polne, gospodarskie, spichrzowe i domowe, młockarnia, sieczkarnia i siewnik, wielka duńska doga. Najpierw sprzedane zostaną konie, około 12 godziny było rogata. Na wczesne zgłoszenia czekać będą furmanki w Rokietnicy o 6, 1/2 i o 1/2 12 godzinie. (1389)
Z inwentarza niczego poprzednio nie sprzedano, jak mylnie rozgłoszono.

W piątek d. 23 marca przyprowadzę znowu pociągiem rannym wielki transport świeżo dojnych
krów
z lęgu noteckiego wraz z **cielętami** i wystawię je w Keilera hotelu na sprzedaż. (1505)
J. Klakow
dostawca bydła.

Wielkie opiekane minogi wiślane
w całych beczkach o kopie, 14 funt. ważące, beczka po 9 M. 50 fen., roz-syła akuracie za zaliczką lub prze-słaniem należności (1487)
F. W. Manteuffel
Gdańsk.

Guziczki, frendzle
jako też wszystkie materyały do szycia dla krawieczyzny damskiej jak najtańiej u
Wilh. Neuländer,
Rynek 60, narożnik Wrocławskiej ulicy.

Tapety i rolosy
Zakład litograf.
Regesta gosp.
Alfenide
Christofla
poleca po najtańszych cenach handel
Materyałów
piśmiennych
Antoniogo Rose
w Poznaniu w Bazarze. (595)

Główny skład
na W. Księstwo Po-
znańskie po **uderza-
jaco** tanich cenach.

Kapelusze
najnowszy fason wiosenny, artykuły dla panów, towary skórzane, para-sole, wachlarze promienadowe, w największym wyborze. (479)
S. Neumann,
Wilhelmowski plac Nr. 3. — Hotel du Nord.

Dla dam!
Gorsety i rękawiczki gładowe poleca w wielkim wyborze po jak najtańszych cenach (1510)
Wilh. Neuländer,
Rynek 60, narożnik Wrocławskiej ulicy.

I wielka loterya koni
w Inowrocławiu.
Wyrana główna: elegancki ekwipaż z czwórka koni i u-prząż wartości 10,000 Mr. czter-dziesięć szlachetnych wierz-chowców i cugowców jako też inne wygrane. (1387)
Losy po 3 Mrk. polecają
A. Mölling
debit generalny w Hanowerze oraz Ekspedycja Dziennika Poznań-skiego i Antykwarnia E. Calliera w Poznaniu.

stadniki
W dobrach **Mehy** (Emchen) są dwa rasy szwajcarskiej (Si-benthaler), zda-tne do rozplodu na sprzedaż. (1520)
Dom. Borek sprzedaje nasienie **ewilki obrymiej**, żółtej Pohl'a, szefel 14 Mrk. maczki po 1 Mr.
Szparagowe flance 3 letnie mocne, kopa po 1 Marce.
Zgłoszenia do ogrodnika **Jabłońskiego** w Borku. (1130)
FOLWARK
pod Miłosławiem, 163 morgów z bu-dynkami kompletnymi i inwentarzem tanio do sprzedania lub wdzierza-wienia. (1406)
Kamieński w Ostrowie.

Biuo zleceń Fontowicza w Baza-rze poleca **gorzelanych i leśni-czych** z kaucjami. (1519)

Jabłonie i grusze
w kilku tysiącach, uszlachetnione ma-na sprzedaż nauczyciel w **Zbrudze-wie** p. Sremem. (978)
w Prusach Zachodnich ob-szaru 2000 morg o pół mili od kolei jest do wdzierzawienia. Do przyjęcia tej dzierżawy wykazać się należy z majątku 25000 tal. Bliższe powiadomienie w Redakcyi Dz. Pozn. pod Nr. 1162.

Wielkie pomieszkanie
w środku miasta jest tanio natych-miast do wynajęcia. Bliższe szczegóły przy **Jezuickiej ulicy Nr. 12** w biurze budowlanym. (1491)
Dla wiadomości p. p. **Dominiów, właścicieli domów, budowniczych** itd. id. Ofiaruję i rozsyłam do każdej stacyi kolejowej. **Wapno dla mularzy i do na-wozów**, w najlepszym gatunku. (942)
Hermana Jaroschek
Wapienna w Goślinie na Górnym Szlasku.

UCZEN
z dobrymi wiadomościami szkolnymi znajduje natychmiast umieszczenie w moim kantorze. (1512)
Hartwig Kantorowicz.
Dobre posady
dla ekonomów, administratorów, rząd-ców, leśniczych, grodników, e. t. e. inżynierów, buchalterów, subjektów, dalej gubernantki, bony Niemieki, gospodynie rekomenduje do Austrii, Wę-gier, Galicyi, Rosyi. Dom Komiso wy **Stanisława Augusta Gandoura** w Białej p. Bielskiem (Austriya.) (1513)
Poszukuje miejsca (1474)

borowy
zaraz lub też najpóźniej od 1 maja rb. zna-jący się bardzo dobrze na sadzeniu drzew le-snych, w dany razie przyjąć mogący miejsce **włodarza podwózkowego lub pi-sarza**. Łaskawe oferty uprasza się a-re-sować pod lit. **A. B. Osieczna** (Storch-
nest) postlagernd.
Dominium **Otocznia** pod Wrze-
śnią potrzebuje od 1go kwietnia b. r.

kucharza.
Osobiste przedstawienie jest konie-czmem. (1478)
SLUŻACY
żonaty, wolny od wojskowości, przymem do-skonały **strzelec**, który obowiązywał we wiel-kich domach petn'a poszukuje miejsca od 1 lipca rb. O łaskawe oferty uprasza się do **Karolewo pod Borkiem, F. Dem-biński.** (1444)

Urzednik gospodarczy
Polak, wieku 26, kaw. ler, wolny od wojsko-wości, zaopatrzony w dobre zaświadczenia, poszukuje miejsca jako ekonom zaraz lub od 1go kwietnia r. b. w Księstwie Poznańskim lub Królestwie Polskiem. Łaskawe oferty uprasza się nadesłać do Eksp. Dzien. Pozn. pod Nr. 1475.

FABRYKANT
komedia w 2 aktach Korzeniowskiego.
Koncert
z uprzejmym udziałem pani **B. i K.** i pod artystycznym kierownictwem **J. F. Gu-niewicza**. Program koncertu podaje afisz. (1515)
Zakończy:
Sąd burmistrza.
Opera w 1 akcie z muzyką **Kippa**. Biletów dostać można w księgarni Calliera, w nadwornym handlu muzykalnym Bote et Bock, w handlu Kusztelana i C. Adam-skiego w Bazarze i w cukierni Starka.

Teatr polski w ogrodzie Potockiego
W POZNANIU.
W czwartek dnia 22 marca 1877
występ **p. Fr. Cieślowskiego**
artysty opery warszawskiej.
Wolny Strzelec
opera w 3 aktach.
Początek o godzinie 7

Kurs papierów na giełdach berlińskiej i poznańskiej.											
BERLIN, 20 marca.											
Niemieckie papiery.											
Prusk. poz. ukonsolid.	4 1/2	104.10 p.	Niemiec. bank hyp. w	4	96.20 p.	Brzesko-grajewska	5	18.25 p.	Warsz. listy zastawne	5	— p.
dito	4	95.60 p.	Meiningen	4	106.25 p.	Galicyjska Karola Lud.	5	89.90-20 p.	dto	5	105.40 p.
Oblięgi drugu państwa	3 1/2	92.30 p.	Stowarz. bank kredyt.	4	102.75 p.	Kolęj Rudolfa	4	46.30 p.	Ameryk. dto poz. 1885	6	101. p.
Prem. poz. państw. z 1855	3 1/2	145.50 p.	Kwileckiego i Sp. bank	5	65. p.	Marchijsko-poznańska	4	18.80 p.	dito	6	99.50 p.
Listy zastawne wscho-	3 1/2	— p.	Meiningski bank kredyt.	4	76.40 p.	Górnoszlaz. kol. lit. A. C.	3 1/2	123.10 p.	Ameryk. 5% fund. poz. 5	5	103.60 p.
dno-pruskie	3 1/2	— p.	Austr. zakład kredyt.	5	264.50-260.50-261 p.	dito lit. B.	3 1/2	117.50 p.	Renta francuzka	5	— p.
dito	4	95.70 p.	Poznański bank prowinc.	4	103.60 p.	Austr.-franc. kol. par.	5	382-379 379.50 p.	Rumuńska pożyczka	8	88.75 p.
dito	4 1/2	101.80 z.	Bank Rzeszy niemieckiej	4 1/2	160.60 p.	Austr. półn.-zachodnia	5	192. p.			
Listy zast. pozn. (nowe)	4 1/2	94.10 p.	Prowinc. stowarzyszenie	5	79.90 p.	dito poł. pań. (Lomb.)	5	137-136 p.	Moneta w złocie, srebrze i papierach.		
dito szlaskie	3 1/2	84.80 p.	dyskontowe	5	89. p.	Wschodnio-pruska kol.	4	24.50 p.	Napoleonsdory	1	16.28 p.
dito lit. A. i C. stare	4	— p.	Szlaskie stowarz. bank.	4	89. p.	południowa	4	100.25 p.	Imperyaly	1	— p.
dito lit. A. i C. nowe	4	94.90 p.	Akcyje przemysłowe.			Kol. p. pr. brzegu Odry	5	13.70 p.	Dolary	1	4.19 p.
dito lit. A. i C.	4 1/2	102. z.	Berliński kantor drzew.	4	49. p.	Rosyjska kol. państw.	5	110. p.	Austriack. noty bank.	167.80 p.	
List. z. zachodn.-pruskie	3 1/2	82.50 p.	Stowarzyszenie immol.	4	74. p.	Starogardzko-poznań.	4 1/2	101. p.	Rosyjskie noty bank.	252.90 p.	
dito	4	93. z.	dito	5	4.50 p.	Warszawsko-wiedeńska	5	183. p.	Francuzkie noty bank.	81.40 p.	
dito II serya	5	107.25 p.	Huty Hoerder	5	32.75 p.	Marchijsko-pozn. z pr. p.	5	70.75 p.	Dyskonto wekslowe	4	
dito	4 1/2	101.20 p.	dito Laura	5	67.40 p.	Zagraniczne papiery.			dito lombardowe	5	
dito	4 1/2	107.25 p.	dito Lauchhammer	5	23.25 p.	Austr. renta srebr.	4 1/2	57.10 p.	POZNAŃ, 21 marca.		
dito	4 1/2	— p.	dito Marienhütte	5	67.85 p.	dito papier.	4 1/2	— p.	Listy rentowe i zastawne.		
dito nowa I serya	4	— p.	dito Massener	4	6.50 p.	dito losy z r. 1854	4	96.90 p.	Pozn. listy zastawne	3 1/2	97.50
dito	4 1/2	— p.	dito Redenhütte	5	3.90 p.	dito losy kredytowe	fr.	307.50 p.	dto	4 1/2	104.
Listy rent. poznańskie	4	95.20 p.	Berlin. Passage	6	20.50 p.	dito losy z r. 1860	5	102. p.	Dobrowol. poz. państw.	4 1/2	—
dito pruskie	4	95.20 p.	Akcyje zakładowe i obligacye kolei			dito losy z 1864	fr.	259.90 p.	Prem. poz. państw. 1855	3 1/2	132.50
dito szlaskie	4	96. z.	żelaznych.			Rosyjs. poz. prem. 1864	5	153.75 p.	Oblięgi drugu państwa	3 1/2	92.60
Akcyje bankowe.			Bergsko-marchijska	4	76.10 p.	dito 1866	5	151.50 p.			
Wrocław. bank dyskont.	4	71.50 p.	Berlińsko-zgorzelicka	4	17.10 p.	Rosyjs. pols. obl. skarb.	4	80.90 p.	Żelazne koleje.		
dito wekslowy	4	77. p.	dito szczecińska	4	114. p.	Pols. listy zast. III em.	4	—	Berl.-zgorz. akc. z.	4	86.
						dito nowe	5	72.40 p.	Bergsko-march. akc. z.	4	76.
						Pols. listy likwidacyjn.	4	65.50 p.	Marchijsko-pozn. akc. z.	4	19.